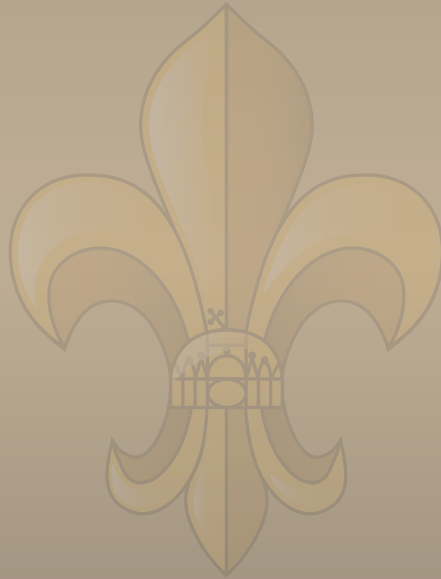
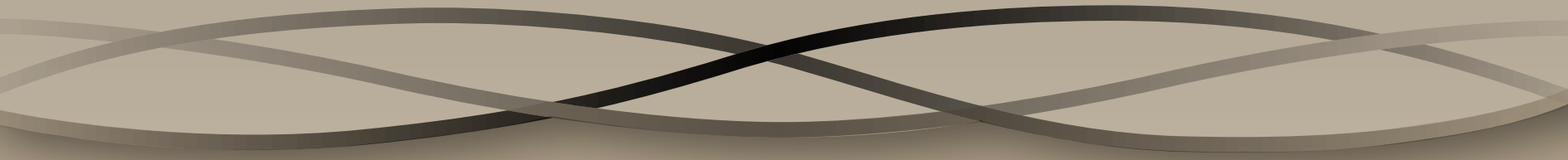

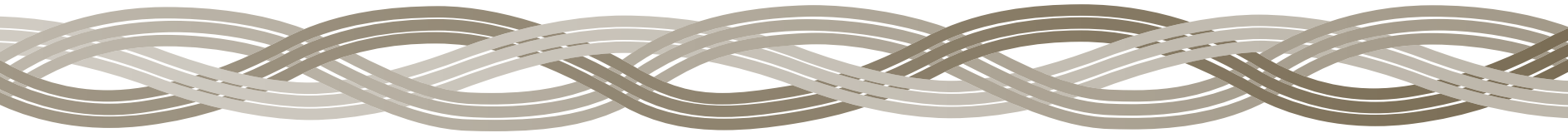

ÖREGCSERKÉSZ EMLÉKEK

ÖREGCSERKÉSZ EMLÉKEK

92 ÉVE TÖRTÉNT

A szerbek által megszállt Pécsét

1920.június 27. Az öt éve alakult 10.sz. P.Á.R. cserkészcsapat jeles napja ez. A város és vidéke már két esztendeje a szerb megszállás viszontagságait nyögi. A hódítók véglegesnek vélik, hogy a régió a Szerb-Horvát-Szlovén Királyság (későbbi nevén Jugoszlávia) része marad. Majd a következő év augusztus 14. napján a pécsi Széchenyi téren Linder Béla „polgármester” és cinkosa, Doktor Sándor bábáskodásával ki is kiáltják a tiszavirág életű Baranya-Baja Szerb-Magyar Köztársaságot. Már államfő-jelöltjük is van a Budapesten bukott, emigrált „vörös gróf”, Károlyi Mihály személyében.

De idézzünk a Balla Dezső-Siptár László által szerkesztett, 1931-ben napvilágot látott Csapatottörténetből, egy résztvevő szemtanú, Bruhács János (1920-ban 13 esztendő gimnazista-cserkész) beszámolójából:

„A Székesegyház főhajójában, középen áll fel csapatunk, kétoldalt a többi csapatok. Sokan vannak a főtemplomban. Ez az első cserkészzászló avatás Pécsen. Kint az utcán szuronyos szerb járőrök. A magyar zászló csapzottan, megtépázva hever a porban. Akik hisznek a magyar jövőben, im eljöttek, hogy tanúi legyenek, mikor magyar cserkészfiúk kipirult arccal várják, hogy kézbe vegyék a zászlót, melyre a Főpásztor (gróf Zichy Gyula megyéspüspök) Isten áldását adja.

Fiúk, ép testben ép lélek harmóniáját szimbolizálja a zászló. Csak ettől várhatjuk a sokak lelkében élő nagy gondolat megvalósulását – szól a Főpásztor. És mi

szívünkbe zárjuk, követni fogjuk legszebb eszményeink szimbólumát.

A zászlóanya, Zichy Lujza grófnő felköti fehér szalagját és indulunk kifelé. A pécsi csapatok díszmenetben vonulnak el a zászló előtt. Hazatérünk a csapatotthonba, tisztelgünk a zászló előtt. Ezzel a zászlószentelési ünnepély befejeződik.”

Ivasivka Mátyás cst., Pécs, 10.sz.P.Á.R. cserkészcsapat

SZIKLATÁBORI RIADALOM

(Egy horrornak indult igaz történet a katakomba korszakból.)

Öt évvel a magyarországi cserkészlet törvényen kívül helyezése után, 1953. augusztus 24-28. között rendezte

A külföld magyarjait Szent István szelleme hozta haza, hogy bizonyosságot tegyenek a világon szétszórt magyarok egységéről.

meg a 10-es és 47-es csapatok - természetesen titokban – egyesüléséből létrejött SZIKLATÁBOR cserkészcsapatunk második vezetőképző táborát a mecseki Mélyvölgy egyik eléggé rejtett mellékágában Ez a hely a Kőfejtő-kút környéke, amelyet katakombacsapatunkról, valamint az ott magasodó meredek sziklafalról Sziklatábornak nevezünk máig is. A következő években (az 1988-as legalizálásig), évtizedeken át szívesen vertük itt föl a patak partján sátrainkat, tartottunk vezetői tanácskozásokat, tábortüzeket tanév közben is.

Visszatérve 1953-ra, vezetőképző táborunk résztvevői őrsvezetők, segédőrsvezetők, vezető jelöltek voltak Bolváry Pál pálos atya, Arató László Botond és az én irányításommal. Egyszer a Sziklatábor csapat majdnem teljes „vezérkara”.

Az ötnapos, 14 fős táborozás közepe táján voltunk, amikor nem sokkal éjfél után Botond fölébresztett: –A völgy elejéről most már huzamosabb idő óta halk autómotor berregése hallatszik. Jól emlékszem, amikor három évvel ezelőtt, 1950 júniusában a szerzeteseket éjszaka elhurcolták, órákkal korábban a rendházak elé álltak az ÁVH (a kommunista rezsim rettegett erőszak-szervezete) teherautói, és járatták motorjaikat. Én rosszat sejtjek...

Fölébresztettük Pál atyát is, aki – miután vázoltuk neki a mostani helyzetet-, szintén aggodalmának adott hangot. Azt még elgondolni is borzasztó volt, hogy most, amikor együtt táboroznak a sikeres cserkészmunkát folytató Sziklatábor csapat jelenlegi és leendő vezetői, akkor csap le ránk az ÁVH! Rövid tanakodás után úgy döntöttünk, hogy a fiúktól –ellenőrzést „színelve”, a valós okot nem közölve– összeszedjük az imakönyveket, bibliákat, a táborban készített jegyzeteket, ezekkel Pál atya jó messze az erdőben elrejtőzik. Ha hajnali öt óráig nem jelentkezünk, bemegy Pécsre és értesíti a szülőket, hogy **I e b u k t u n k**, az ÁVH fogságában vagyunk!

Így is történt. A fiúk –miután leadták a kért könyveket, füzeteket–, békésen szundítottak tovább. Pál atya eltávozott, én Botonddal váraкоztam a tábor szélén a holdfényes éjszakában. Idegtépő percek, negyedórák múltak el, a motorberregés nem szűnt meg, mi vártuk a bekövetkezendőket. Közel másfél óra örökös, szorongás után egyikünknek az az ötlete támadt, hogy végére kéne járnunk a dolgoknak; menjünk ki az autóhoz. Ha valóban az ÁVH készül akciójáról van szó, előbb vagy utóbb úgyis letartóztatnak bennünket. Ha

nem, tiszta képet kapunk és vége az aggódásnak.

Amikor kiérkeztünk a teherautókhoz (mert kettő is volt!), kivágott fákat sietve rakódó emberekkel találkoztunk, akik viszont tőlünk ijedtek meg. Kiderült, hogy fatolvajokról van szó, akik nagy zavartan fogadták köszönésünket és azonnal eltávoztak.

Legelőször Pál atyát értesítettük, akik azonnal visszatért a táborba. A jóval korábban eltervezett hajnali riadó és az azt követő akadályverseny keretmeséjét most már az éjszakai kaland szolgáltatta: ÁVH-sok üldözik a tábor lakóit s különböző manőverekkel le kell ráznunk őket...

Ivasivka Mátyás cst., Pécs, 10.sz.P.Á.R. cserkészcsapat

TELEKI PÁL TRÉFÁJA

A következő történetet néhány évvel ezelőtt a hajdani budai tanítóképző cserkészcsapatának egyik, azóta elhunyt öregcserkésze mesélte, aki jelen volt az alábbi humoros esetről.

1933 tavaszán történt. A budai tanítóképző csapatának cserkészei tereprendező kirándulásra utaztak Gödöllőre a HÉV-vonattal, a nyári, immár IV.Világ-Jamboree helyszínére.

Az egyik megállónál fölszáll gróf Teleki Pál tb.főcserkész, a világtábor leendő parancsnoka. A cserkészek lelkesedve ugrálnak föl helyükről és cserkész-tisztelgessel köszöntik a világhírű földrajztudóst, volt miniszterelnököt: „Jó munkát, Pali bá!” Teleki mosolyogva viszonozza az üdvözlést és leül a fiúk közé, háttal a menetiránynak.

Pár perccel később a vele szemben ülő cserkész fölugrik: –Pali bá, kérem, én tudom, hogy az idősebb urak és hölgyek nehezen viselik el, ha háttal kell ülniük a menetiránynak, esetleg hányingerük is támadhat. Javasolom: cseréljünk helyet.

Teleki derűsen így válaszol: –Még mit nem, testvércém; ha egyszer hányinger kerülget, inkább én rókázalak le téged, mint te engem!

TÉLITÁBORI „CSODÁS” TEJSZAPORÍTÁS 1955-BEN

1955 januárjában — a hazai katakomba cserkészzet immár hetedik évében — a mecseki Püspökszentlászló egytantermes iskolájában téli táborozott a pécsi 10.sz.P.Á.R. cserkészcsapat egyik őrsé. (Akkor még nem tudtuk, hogy néhány hónap múlva, rövid ideig a szomszédos kastély kényszerlakója lesz a kommunista hatalom által életfogytig tartó börtönbüntetésre ítélt Mindszenty József bíboros hercegprímás és Grósz József kalocsai érsek. Lásd: Mindszenty: Emlékirataim 389-395. oldal.) Havazásra ugyan még várunk kellett, ám egy cserkész megtalálja így is a helyét a téli álomba szenderült természetben, fölfedezi, hogy annak is megvannak a sajátos szépségei.

A 10-es Dakoták (tizenketten vettek részt ezen a táborozáson) egész napos kirándulásra indultak, csupán a két szakács, Heit Toncsi és jómagam maradtunk „otthon”, hogy elkészítsük estére a várva várt kakaós tejbedarát, a fiúk kedvenc eledelét. Ám az akkor kb. száz lakosú kis erdei faluban mindössze 7,5 deci tejet sikerült „begyűjtenünk”, míg a tejbedarához minimum 8-10 liter szükségeltetett volna. (Ne felejtsük el, a Rákosi-féle diktatúra kötelezte a termelőket termékeik áron aluli beszolgáltatására. Koldusszegény volt a falu, a város.) Tehát Toncsival ott álltunk a 10 literes fazék és a 7,5 deciliternyi tej mellett. Mit tegyünk? Ha a farkaséhes Dakoták visszaérkeznek, bizonyára megskalpolnak minket, ha nem lesz tejbedara.

A fazék aljára öntöttük a tejet, majd kezdtünk vizet hozzáadni: két liter, három liter, öt liter, 8 liter és így tovább. S a folyadék még mindig fehér volt. Belefőztük a búzadarát, megcukroztuk és csodák csodája: elfogadható, igazi tejbedara íze volt a kotyvaléknak!

Amikor estefelé a Dakoták visszaérkeztek, kiosztottuk,

valamiféle akkor forgalomban lévő műkakaóval megszórtuk. Volt, aki kétszer is repetázott! Javában kajál az éhes társaság, amikor megszólalok. –Látom, mindenkinek nagyon ízlik. Hát persze, ez nem olyan vacak, mint a városi boltokban árusított, agyonvizezett tej. Teli szájjal mindenki egyetértően bólogat: –Nem bizony, ez igazi jó falusi tejből van!

„A cserkész feltétlenül igazat mond”; tehát el kell árulnunk a valóságot, a tejnek és a víznek arányait. A fiúk azt hiszik, hogy ugratni akarjuk őket. Amikor Toncsival meggyőzően elmagyarázzuk a tényeket, nehezen, de kezdik elhinni az általunk mondottakat.

Így aztán a PÜSPÖKSZENTLÁSZLÓI CSODÁS TEJSZAPORÍTÁS címkével vonult be ez a sztori a 10-es csapat történetébe...

EGY CSERKÉSZ HUNGARIKUM

A rákospalotai Wagner Manó gimnáziumban 1925-ben alakult 911 számú Szt. Imre cserkészcsapatnak 1945-ben lettem farkaskölyökként tagja. A második világháború után első cserkész táborunk 1946-ban Balatonakaratyán, az akarattjai vasúti alagút vonalában, a parttól kb. 40 méterre, az erdős domboldal tisztásán települt három rajsátorral nekünk kicsiknek, és néhány két- és négyszemélyes sátorral a felsőbbsségnek.

A háború utáni inséges idők miatt fejenként meghatározott mennyiségű lisztet, zsírt, miegymást kellett otthonról hozottként a közös ételmezéshez beadni. A katonai raktárakból maradékként konzerveket és fadozokba zárt zselés állagú szilvalekvárt, az úgynevezett „hitlerszalámit” is kapott a csapat.

A Nép minden héten legalább háromszor tésztát evett

ebédre. Egy szépnak ígérkező napon a szakácsok által beígért lekváros tésztára állítottuk be - többnyire félig telt vagy félig üres - /nézőpont kérdése/ bendőnket, amikor kiderült, hogy a hitlerszalámi megpenészedett.

Felsőbbségi döntés született: Jól megsózva, üresen együk! Megpróbáltuk, a második villával már nem ment le. Mi, kicsik még nem voltunk eléggé edzettek, megszoktuk a szegény, de találékony mamáink otthoni főztjének ízeit. A rajsátrunk előtt a fűvön ücsörögve, ölünkben a sóstésztás csajkával, valamelyikünk - nem én voltam - felcsuklott: Ennél még a fogkrém is jobb ízű!

Ugrottunk. A cserkészládák, bőrröndök aljáról előkerült a méltán mellőzött fogmosás legfőbb kelléke az érintetlen ODOL fogkrémes tubus. Várakozóan néztünk az ötletgazdára. Ő már nem szívhatta vissza, így a villáján szomorkodó tésztára rányomott egy körrömpyt, hosszan nézett rá, - mi meg Őrá - és óvatosan, összeráncolt orral és redős homlokkal megkóstolta.

A ráncok eltűntek, a homlok kisimult és nyelés után oda nyilatkozott: Egész ehető! Követtük mind, sőt a tábor többi éhenkórásza is és megállapítottuk: ez az Év Találmánya! A következő héten divatba jött fűszerpótlóként az egész táborban a fogkrém.

Így vonult be a gasztronómia történetébe Cserkészhungarikumként a diós, mákos, túrós, sonkás, sajtos, grízes és lekváros tészta mellé a Fogkrémes Tészta.

Palotás Gusztáv (Lurkó)

MÁRIAGYŰDRE GYALOG ÉS MEZÍTLÁB

Az 1956-os forradalom és szabadságharc szovjet-oroszok által történt vérbe fojtása után az ország nyakára ültetett Kádár János-féle bábkormány egy ideig hitegette a porig alázott nemzetet: -Tárgyalásokat kezdünk a szovjet csapatok kivonásáról.

Természetesen ezt ők maguk sem vették komolyan, hiszen -ha ez valósággá

válík-,azonnal összeomlik a kommunista diktatúra. Csupán „idegnyugtatónak” dobták be a fondorlatos hazugságot a médiumokba, nehogy újabb felkelés törjön ki Magyarországon.

Mi néhányan -akkor már fiatal, felnőtt 10-esek - elhatározást tettünk: ha valóban kivonulnak a megszálló „ruszrik”, gyalog, mezítláb elzarándokolunk a dél-baranyai ősi kegyhelyre, Máriagyűdre, amely több mint 20 km-nyire van Péctől. Sajnos a történelem másként alakult, az oroszok még további 34 évig boldogítottak minket, távozásukra csupán 1991 nyarának elején került sor. Ám akkor, már öszülő fejjel, de teljesítettük fogadalmunkat!

Visszatérve 1956-ra, elmeséltük tervünket öregcserkészünknek, harasztosi Török Elemér bának, aki korábban a 10-es csapatnak két ízben parancsnoka volt s a katakomba-időszak távolról sem veszélytelen cserkészmunkájába is bekapcsolódott. Őt is invitáltuk erre a zarándoklatra. Gondolkodott, majd közismert humorát megcsillogatva így válaszolt: -Hát fiúk, mezítláb én is vállalom, de gyalog nem...

Ivasivka Mátyás cst., 10.sz.P.Á.R. cserkészcsapat, Pécs.

A SZÉGYENFA

Őrsvezető, rajvezető, parancsnok és a többi felsőbbség, valamint cserkészpedagógiás – pardon: cserkészpedagógus figyelmébe:

A tábor közepén a zászlórúd, alatta a zöld akarattyai agyagból faragott (akkori) országcímer. A tábortűzkör és a tuskó ülökek mellett volt egy, a vidéken ágasfaként tisztelt műtárgy a földbe ásva. E műtárgy eredeti paraszti hivatástól eltérően nem a száradni ráakasztott agyagedénynek céljából állítatott, hanem a táborlakók –főleg a kicsik – elhagyott és mások által megtalált holmijának – csajkák, villák, kulacsok, fél pár zoknik, sapkák, úszógatyák stb. reá való akasztására szolgált, és neve volt: SZÉGYENFA!

Rajta tehát – kevés kivételtől eltekintve – megtalálható volt az elhagyott és mások által megtalált holmi. Ám tulajdonosa nem akaszthatta le róla és ölelhetette magához elveszett kincsét csak úgy!

Őrs, raj vagy más előljárója odaállította a szégyenfához, a többiek pedig indián módra körültáncolták és ugyancsak indián módra leszólták az elhagyót, „...akit a Törzs csak

azért tart el, mert amilyen ügyefogyott, nem hogy vadászna és zsákmányt szerezne, amije van, azt is elhagyja, a nyitott szeme sem lát, eltéved, még a saját wigwamját sem találja meg, éhen halna, mert az özcombbal még a saját szájába sem talál bele...”

Akkor még élt a cserkészek között az indiánkönyvek romantikája és nyelvezete – szép volt és izgalmas, teret adott a gyerekfantáziának...

A delikvens a kínzócölöptől csak a reá ítéletként kimondott feladat teljesítésének ígéretével szabadult el és vihetette magával tárgyait.

A feladat sohasem volt olyan elvégzendő munka, amely egyébként nem tartozott a népszerű feladatok közé – mint például a krumplicucolás, kondértisztítás, tábortakarítás, tűzfagyújtás vagy más közszolgálat, mert elvégzése a természetes cserkészkötelességek közé tartozott, végzése tehát nem lehetett büntetés!

A táborozás alatt mindenkre sor került, hogy ilyen feladatokat végezzenek, így a „nemszeretem” dolgokból is kivette mindenki a részét.

Emlékszem, hogy amikor vihar miatt késett a konyha (földbe ásott árok, fölöt-
te ponyvatetővel, oldalába vágott tűztér fölött a kondér) a parancsnok ott ült
az ügyeletes konyhaszolgák között és krumplit hámozott.

A kirótt ítélet soha nem volt megalázó, hanem a delikvens adottságaihoz iga-
zodott – fára mászás, kötélcsomózás, versmondás, éneklés az esti tábortűz-
nél, erőpróba, ügyességi feladat... soha nem volt megalázó, inkább az illető
sikerélményét célozta, önbecsülését erősítette. És ha jól teljesített, visszafo-
gadták a törzsbe.

A mi őrsünk a Villámsugár c. indián könyvből véve a „Fekete lábúak” törzsi
nevet viselte. Joggal, mert az erdei talajon való tornacipős vagy mezítlábazás
ezt a szint eredményezte futóműveinken. (Ez a fekete nem tévesztendő össze
az abszolút feketével, mert az nem szín!)

Nem egyszer kellett a tábortűz utáni takarodó előtt a sátorparancsnok „ja-
vaslatára” lemenni a vízhez lábat mosni, utána lábujjhegyen vagy vizes tor-
nacipőben visszaóvataskodtunk szalmazsák ágyunkra. Hogy az ágy ne ázzon
át, földbe ásott villás ágakra hánccsal font vastagabb ágakból készítettünk
„lebegő” ágyat kb. 10 cm-re a talaj felett. Erre került a saját kezűleg tömött
szalmazsák.

Hol volt akkor még a gumimatrac meg a polifoam? Hálózsák? – Lópokróc! Ah,
Ti szegény, elcivilizálódott mai cserkészek!

Palotás Gusztáv (Lurkó)

EGY KÜLÖNLEGES TÁBORI ÚTVONAL

Az egyik táborunkban a fák úgy voltak elrendezve, mint egy korabeli Tarzan
filmben. 1947-48-49-50 tájékán a nagycserkészek egy pompás „utat” alakítot-
ták ki belőlük. Felmásztunk a fára a tábor egyik végén, ott volt egy kis deszka
az ágak között, onnan elkötöttük a kötelet, s átlendültünk a következő fára.
Mint a trapézon, mint a cirkuszban. És a tábor egyik végéről három vagy négy
ilyen átlendítéssel átjutottunk a tábor másik végére, ahol már a tábori kony-
ha volt. A tábori konyhánál lemásztunk és már mentünk is krumplit pucolni.
Palotás Gusztáv (Lurkó)

EGY EMLÉKEZETES OLASZ CSERKÉSZTÁBOR

1946-ban lettem leánycserkész, a faluban volt fiú is meg lány is, az első nagy
tábor volt, Gyömrőn volt, azt hiszem a Teleki kastélyban, de szalmán, meg
borzasztó rossz körülmények között, de nagyon jó volt, nagyon élveztem. Ez-
után nemsokára beszüntették a cserkészteket.

Ma már tudom, hogy ennek ellenére is akadnak cserkészek az országban, de
ott azon a vidéken nem hallottunk róluk, tehát számomra megszűnt a cser-
készlet. Majdan férjhez mentem, férjem hatéves korától volt cserkész. Mikor
megismertem akkor már nem volt hivatalosan cserkész, de a csapatuk az ös-
szetartott. Feleségeikkel, gyermekeikkel minden nyáron együtt mentek „nem
táborozni”, kirándulni.

Nagyon összetartó társaságuk volt és Természetjáró Szövetséggként működ-
tek. Majd jött 1989, az újjászervezés. Ők az elsők között voltak, akik újra neki-
fogtak a munkának. A férjem a 83. számú vecsési cserkészcsapatnak volta tag-
ja s abban az időben nagyon sok cserkészt tudtak beszervezni. Emlékezetes
táborozásokat tartottak, aktív cserkészmunka folyt, majd később valahogy ő
lett a parancsnok ott Vecsésen. A Szövetségnek a lapjait olvasva egyszer csak
rátaláltam egy olasz cseretábor lehetőségére, s éltünk a lehetőséggel.

Először az olasz cserkészek jöttek hozzánk. Szombathelyen szerveztük meg
a tábort. Szinte minden anyagi költséget ők fedeztek, mert hát 93-ban ezt
csak így tudtuk megoldani. Nagyon jól sikerült a tábor, nagyon jó volt, remek
kirándulásokat tettünk.

A következő évben mi mentünk Olaszországba. Három csapattal mentünk,
közösen. Azt hiszem 40-en mentünk, vonattal, ott már vártak bennünket. Egy
hétig a családoknál voltak elszállásolva a gyerekek. Meg kellett küldeni a lét-
számot jóval előtte, és a vonaton mikor megérkeztünk, ott vártak a szülők, a
családok és már el volt osztva, hogy melyik gyerek hova megy. A felnőtteket is
beosztották és egy hétig ott voltunk. A családok adták a programot, minden-
hová vittek, rengeteg élménnyel gazdagodtunk. Szenzációs volt.

Ezután a helyi csapattal – ők is negyvenen jöttek – nyolcvan gyerekekkel el-
indultunk 380 kilométerre Rómától a Vezúvhoz. Negyven kilométernyire

voltunk egy erdőben. Hát én még olyan élményben nem részesültem, gyerekként sem, felnőttként sem. Két héttig táboroztunk. Az tényleg cserkész tábor volt! Az olasz cserkész „csak” 20 év kimaradást élt meg, mi annál jóval többet, így rengeteg hasznos tudással gyarapodtunk.

Minden nap 15 kilométerre kellett bemenni az élelmiszerért, mert mi az erdő közepén voltunk. Tudtuk, hogy melyik őrsben hányan vannak, és kiadagolva hozták az élelmet, a hústól kezdve mindent, mert a táborban minden őrs magának főzött. Szenzációs sátrakat, főzőhelyiségeket építettek, nagy mesterei voltak.

Ami a számomra legemlékezetesebb volt, de a visszajelzések alapján a cserkészeknek is, a túlélési nap! A keretmese szerint - de ez csak a vezetők tudták - a konyhás (GH-s), aki minden nap elment bevásárolni - eltűnt. Összehívták a táborozókat, s elmondták, nagy baj van, a konyhás fiú nyomára kell akadni, így hát őrsönként felkerekedtünk és elindultunk a keresésére. Szakadt az eső, délután öt órakor indítottál el a csapatokat, az őrsöket. Megvolt, hogy mikor hová kell érkezniük, 24 órás volt ez a túlélési menet.

A pesti csapatparancsnok teljesen nagyon aggódott, hogy a cserészek egyedül mennek, eltévedhetnek. Az olasz csapatparancsnok azonban megnyugtatta, hogy ők minden táborban csinálnak hasonlót, tudják, hol járnak az őrsök, s észrevétlenül követik őket.

A gyerekeknek ez volt a legnagyobb élmény. Fél év múlva találkoztam valamelyik lánnyal a buszban, és azt mondta, ez volta legszenzációsabb. De volt, hogy éjszaka „megtámadták” a tábor, és meg kellett keresni a betolakodót. Az olasz cseretábor életem egyik legmeghatározóbb élménye maradt, egy örök emlék. Gaál Flóriánné Anikó

A LÁDA ŐRE

A cserkésztel a férjemen keresztül kerültem közeli kapcsolatba.

Mikor cserkész újjá alakult, ő már aktívan részt vett a cserkészügyekben, én még aktív dolgozó voltam és nem igazán tudtam foglalkozni vele. Cilu férje kérdezte egyszer tőlem, hogy nem „folynék-e bele” én is a cserkészletbe, mert kellene az épp szerveződő tábornak egy pénzügyi vezető.

Így hát én lettem az Emléktábor gazdasági vezetője. Már egy héttel a tábor előtt a táborhelyen voltunk, én Cilut – mostani csapatparancsnokomat ott ismertem meg, egy sátorba kerültünk, s ez nagyon emlékezetes maradt. Kint volt az erdőben a tábor, a posta pedig benn Gödöllőn.

Mindenféle valutával fizettek a résztvevők, mert külföldi csapatok is jöttek, és bizony megesett, hogy éjfélkor vagy éjjel kettőkor érkeztek. Az egész tábor alatt sok pénzt kellett magamnál tartanom, nem mindig lehetett bevinni a postára.

Hát itt ez a rengeteg pénz, aludni sem mertem, így Ciluval közös sátrunkban, a pénzes kasszát a derekamhoz kötöttem és az ágy lábához láncoltam. Így aludtunk, mert azért őrség ide vagy oda, sok pénz volt nálam. Cilu minden este halálra nevette magát.

Szentirmai Cecília (Cilu): Ehhez azért csak hozzá kell tenni, hogy az óriási gödöllői emléktábornak, azzal a rengeteg gyerekkel, a sok neves vendéggel, (BiPi unokája is jelen volt)... annak olyan pénzügye volt, ott nem volt fillér hiba sem, soha. Mindezt XY egy szál magában csinált végig. Érdemes volt a derekára kötni a kazettát.

Gaál Flóriánné Anikó

KÖZÖSEN EMLÉKEZÜNK

Van egy kis nyaralónk Balatongyörökön. Majd húsz éve történt, hogy felébredünk egy kis mozgásra, s láttam a kapunál, valaki csönget, hallottam, hogy valaki kiabál. Tessék... Jó reggelt kívánok... jön egy úr. Kiderült, hogy férjemet keresi, Simándi Józsefet (a világhírű operaénekest – a szerk.) szeretné meghívni az öregcserkész találkozóra, Leányfalura. Bemutatkozott és előadta újra kérését. Férjem ekkor azt mondta: „ha a feleségem elkísér, akkor elmegyek a leányfalui öregcserkész találkozóra.” Így is volt, s ott egy kis beszédet is tartott. Így kerültem közel a cserkészethez.

Az élményem a következő: Az öregcserkész csapatomnak van egy kopjafája Adyligeten, a cserkészparkban. Szent György napja környékén mindig összegyűnünk, nagyon megható ott, hiszen azon a kopjafán kis réztáblák, minden égi mezőre ment cserkésztestvérünk nevével. Ott van a férjem kis táblája is, az enyém is valahol ott lesz. Úgyhogy ilyen előrelátók a csapat tagjai. Cilu parancsnokunk, (férje halála óta ő a parancsnokunk) ragyogóan megszervezi ezeket a találkozókat. Nem csak bennünket, hanem az elhunytak hozzátartozóit is meghívja, egy kis emlékezésre, egy ki beszélgetésre, egy kis együttlétre.

Ezt én köszönöm neki, itt személyesen, hogy ő erre is gondol, mert ez csodás módja az emlékezésnek.

Simándi Józsefné Jutka

CSERKÉSZ HOZZÁÁLLÁS

Soczó András, Sebes Emil, Anikó meg én, mind a négyen két jamboreen voltunk, a londonin és a svédországin is. Az IST-ben (a dzsembori programjáért, szervezéséért felelős, felnőttekből álló csapat – szerk.), nem résztvevőként

Az IST-ben, rengeteget dolgoztunk, noha ez nem is lett volna szabályos, mert a jamboreen korhatár volt. De én akkor is azt mondtam, hogy az édesapám ott volt a gödöllői jamboreen, a férjem ott volt a Moisson-i jamboreen (1947), nekem is jár egy jamboree!

Azt mondtuk a fiataloknak, hogy gyerekek, találjátok meg a módját, hogy ki-juthassunk, mert ti azért tudtok most cserkészek lenni, mert mi régen továbbvittük és ébren tartottuk a cserkészet tüzét. És végül ez lett a megoldás: az IST tagjaiként, a jamboree-t segítettük. Így kaptunk meg, (négyen) életünknek ezt az óriási emlékét és élményét. A gödöllői emléktáborban szintén nagyon nagy élmény volt, személyesen is megismerni Simándy Józsefet, és úgy szintén személyesen együtt lenni BiPi lányával (Betty Clay) és unokájával – óriási dolog. Az én unokám volt ott a sajtós és mindenek, ő volt az, aki több nyelven is beszélt, ő kalauzolta a vendégeket. Volt egy nagy díszvacsora is BiPi lányával. Ő a férjével jött és ugye a lány volt a fővendég, a férj pedig a mellékvendég, őt a Jóska szórakoztatta. Azt mondta neki: tudod, van egy közös dolog kettőnk között... Aztán ránézett, s így szólt: mind a kettőnk apósa ott volt a jamboreen. Az feleségem apja is, és BiPi is, mind a kettőnk apósa ott volt a gödöllői jamboreen.

BiPi lánya egy nagy hivatalos fogadáson vett részt és én akkor ott kiszolgáló voltam. BiPi lánya oda invitált az asztalhoz, hogy csatlakozzam. Én akkor azt mondtam, hogy sajnos nekem most az a feladatom, hogy itt legyek. Amikor vége lett a vacsorának, az előtérben velem kettesben ült le beszélgetni. Ez is egy cserkészélmény, cserkészhozzaállás. Szentirmai Józsefné, Cilu

MATYA BÁ: ÁRVALÁNYHAJKERT (1988)

Hol árvalányhajkertünk pompázott egykoron,
harckocsik törtek be rút hernyótalpakon.
Gázolták nyugatról, megszállták keletről,
árvalányhajkertünk pusztult mindenestől.
Bodros finom tollát sarló kaszabolta,
keskeny, kemény magját vad kalapács zúzta.
Álszent barátsággal, hogy nyoma is vesszék,
békének becézett betonnal befedték.
Szurokkal tömték ki betonlapok közét,
árvalányhaj sorsát így megpecsételték.
Magyar földön, úgy tűnt, már csak emléke él,
róla titkon egy-egy öreg cserkész regél.

Föld mélyén az élet mégis meg-megmozdult,
magvak őssereje gerjedésnek indult.
Gyökerek feszülnek a föld színe alatt,
csírák erejétől búbot vet az aszfalt.
Természet erői a betont repesztk,
rések közé napfény biztatón szüremlik.
Fekete búb-bimbók sorra felpattannak,
zöldellő fűszálak fényében ringatóznak.
Cserkészideálok új életre kelnek,
fiatal magyarok „jó munkára” gyűlnek.
Ha az égi Kertész is velünk akarja,
árvalányhajkertünk pompázni fog újra.

TITOKBAN A JAMBOREE-RA

1985 februárjának egyik hajnalán ki ne hallgatta volna a Szabad Európát. A hajnali közlemény a következő volt: a gödöllői jamboree 50 éves jubileumi táborát megrendezik a határon túl, Castle-ben. Hetekig vadásztam a Szabad Európát, de semmi újabb hírt nem kaptam. De tudtam, ide mindenképpen ki kell jutni, ha egy mód van rá, hiszen a 33-as jamboreen részt vettem.

Hova is menjek, ó hova?! Elmentem a piaristákhoz, onnan az érsekségre irányítottak. Mentem az érsekségre. Egy rangos pappal találkoztam, akiről kiderült, ő is cserkész volt hajdanán! Ennek ellenére nem tudott segíteni, egy másik plébánoshoz küldött, aki majd pontos választ ad. Azonnal írtam is levelet a plébánosnak, majd postafordultával a következő választ kaptam: „Még nem értesültem róla, hogy mikor lesz, de meg fogom adni a választ.” Múltak a hetek, már március volt, elmúlt március is... semmi, de semmi. Majd még egy választ kaptam: „Még mindig nem tudom, hogy mikor.” Hát nem tűr halasztást. Az az ötletem támadt, hogy elmegyek a német követségre. El is mentem. Nagyon barátságosan fogadtak: „Ő, semmi gond, megadom önnek a Német Cserkészszövetség címét, oda tessék írni, ők majd mindent pontosan megírnak.” Szinte postafordultával jött a válasz: „Kedves Cserkésztestvérem! Nagyon örülök, hogy ilyen körülmények között is ki szándékozol jönni a jubileumra. Csak azt írd meg, hogy melyik vonattal érkezel, utána várnak a fiúk, utána semmi gondod nem lesz.” Meg is volt minden, egy jamboree közeli időpontot megjelöltem volna, ha időközben nem jön Balatonföldváról egy levél. „Kedves Cserkésztestvérem!” Így írt egy erdélyi cserkész, két évvel idősebb volt. „Arról értesültem, hogy te is ki szeretnél menni a jamboree-ra, a jamboree táborába, és miután én nem tudom a nyelvet, hát örömmel venném, ha kocsival kimennénk ketten. Gyere, bemutatkozunk, megbeszélünk mindent.” Úgy is volt. Egy nagyon szép kis nádfedeles kúriában lakott, ott megbeszéltük, mikor indulunk. Levittem a tábori felszerelést, sátrat és egyebeket.

Hogy is mentünk át a határon? Valahol a Dunántúlon, a lényeg az, hogy átmentünk. Mentünk a sztrádán. Hétvége volt. Rengeteg autó, autóbusz, motoros hajók, amit el lehet képzelni Olaszországban hétvégén, nyáron. Mondtam útítársamnak, Józsinak, hogy menjünk ki a harmadrendű útra, mert erre nincs szükségem.

Itt meg olyan jó volt az út minősége, mint a sztráda, és sokkal több mindent láttunk. A sok rendezett falut, mintha tegnap meszelték volna a házakat, a sok virágot. Megálltunk egy-egy helyen, ahol híres csipkeverő üzem volt, illetve a szegélyét csinálták. Sőt láttunk egy egylovas fiákeret.

De a lényeg az, hogy megérkeztünk kora délután az emléktábor helyszínére, és a parancsnok, a Kölley Gyurka bá örömmel fogadott: „Ó, nagyszerű, nagyszerű! Te voltál a gödöllői jamboree-n, nyisd meg te az esti tábortüzet”

Kiderült, hogy az anyaországból mindössze öten voltunk. Egy miskolci ügyvéd, egy soproni közigazdász, egy mosonmagyaróvári közigazdász, és mi ketten. Meg is nyitottam a tüzet. Egy olyan jó fél órás beszéd volt, emlékezve a 33-as élményekre. Beesteledett s egy hatalmas, 5x10 méteres vásznon levetítették a magyar filmhíradónak minden egyes mozzanatát

arról, ami a jamboreen történt. Akkor még fekete-fehérben, valaki ki tudta menteni.

Egyébként a táborban több mint 2000-en voltunk a világ minden részéről, és az volt a szabály, hogy akármilyen más anyanyelve van, csak magyarul beszélhet. És állítom, hogy sokkal szebben beszéltek azok a Magyarországot sosem látott fiatalok, mint a mi fiataljaink idehaza. A tábor három hetes volt. Az égvilágon amennyit csak el lehet képzelni annyi szórakozás, foglalatosság, hadijáték volt. A hadijáték különösen emlékezetesre sikerült, a szokásos thébai mese volt az alapja az egésznek, és hát persze a zászlót kellett a dombról elrabolni. Mindenhol, jobbról-balról, itt elestek, ott elestek a hősök, végül egy 12 éves kisfiú, mint egy nyuszi rohant fel és szerezte meg a zászlót. Ő volt a nap hőse.

Különben Svédországból az egyik lelkes 20 idősebb cserkész hozott, valamint egy kürtöskalács készítő kis masinát is magukkal hoztak. Elkezdődött a kürtöskalács készítés, a lányok az anyagát gyúrták, majd feltekerték, a fiúk pedig sütötték, vajazták. Napokig ez volta sláger. A felvonulási téren volt látható BiPi hatalmas képe, a másik oldalon Pali bátyámnak, Teleki Pálnak egy derékig látható képe volt. Középen volt egy olyan magyar zászló, amelyik a 33-as jamboree-n az egyik csapat zászlaja volt. S volt még egy német zászló, valamint egy harmadik, bajorkockás zászló. A bajorok egyébként nagyon-nagyon szívélyesek voltak. Érdekes volt, a 33-as jamboreen a finnek az ők táborukban három, nyírfából készült fehér csodaszarvast „lőttek”. Itt ugyan az megismélték a Finnországból érkezők, nagyon kedves volt tőlük, hogy emlékeztek.

9 népes altáborból állt a tábor. Minden este más táborban meséltem a jamboree-ről. Kiállítás is volt a jamboree emlékére. Fényképeket, egyéb használati tárgyakat állítottak ki. És volt egy cserkészbolt, ahol felszerelést árusítottak. Mi csak civelben mehettünk, úgy engedtek át. Ha tudták volna, hogy hova megyünk, nem is engedtek volna ki. Így hát megvettünk magunknak kalapot, nadrágot, nyakkendőt, morzesípót, mindent, amit el lehet képzelni - a cipőn kívül. Mikor a fizetésre került a sor, azok akik csereoszágból jöttek, nem fizethettek semmit. Én még át tudtam hozni a kalapot, és az egész felszerelést, Józsi óvatos volt, a kalapot nem merte áthozni. Úgyhogy minden további nélkül megúsztuk, és nagyon nagy élményben gazdagodva érkeztünk haza. Soczó András

IMPRESSZUM

Kiadta a Magyar Cserkészsövetség

Felelős kiadó	Buday Barnabás csst. (16.)
Főszerkesztő	Bokor Réka csst. (32. SZMCS)
Szerkesztők	<i>Mile József, Szentirmai Cecília, Pataki József, Molnár-Gál Zita, Daradics János, Gaál Sándor, Balogh Béla, Palotás Gusztáv</i>
Művészeti vezető	Sáfár László csst. (433.)
Tervezőszerkesztő	Ribiánszky Péter (442.) Láng András (950.)
Korrektor	Lakatos Gergely csst. (442)

Az összeállítás során a Szlovákiai Magyar Cserkészek Cserkészgyűjteménye által rendelkezésünkre bocsájtott anyagok voltak felhasználva. A Szlovákiai Magyar Cserkészek Cserkészgyűjteménye a Szlovákiai Magyar Cserkészsövetség hivatalos gyűjteménye, s fenntartója a révkomáromi KUCKÓ polgári társulás.

A kiadvány támogatója a Szlovákiai Magyar Cserkészsövetség. www.szmcs.sk, szmcs@szmcs.sk

